

forelaa noget Forhandlingsgrundlag her, hvorfor han afviste enhver Realitetsforhandling, thi han vilde ikke være med til at lægge Hindringer i Vejen for denne Sags Gennemførelse. Det forekommer mig, at den højtærede Landbrugsminister mindre end nogen anden har Ret til at tale om, at man ikke skulde lægge Hindringer i Vejen for denne Sags Gennemførelse, thi Ministerens Stilling har jo ikke været en saadan, at den skulde give særligt Haab om at aabne særlig gode Udveje til at fremme denne alvørlige og store Sag. Det er ikke mere end et Aars siden, at den højtærede Landbrugsminister fremsatte en Landarbejderlov i Landstinget i den Skikkelse, hvori Folketinget havde vedtaget den, men han satte over for Landstinget ingen som helst Kraft ind, paa at faa den gennemført i den Skikkelse, hvori han selv havde fremsat den. Nu i Aar har Landbrugsministeren fremsat Landarbejderloven her i alt væsentligt i den Skikkelse, hvori Landstinget havde vedtaget den; det er det, man paa kjøbenhavnsk kalder: „Til hvilken Side hveranden Gang!“ Dette er en Maade at tage en saa stor og vigtig Sag paa, som ikke stiller i Udsigt eller aabner Udvej til at faa den gennemført. Jeg kan føje til, at den højtærede Landbrugsminister har behandlet denne Sag saa overfladisk — for ikke at bruge et alt for skarpt Udtryk vil jeg holde mig til denne Benævnelse — at han er bleven staaende ved 1,300,000 Kr. som den Sum, der i alt skulde ydes til disse Lødders Oprettelse. Det er den Sum, som fandtes i det oprindelige Regeringsforslag, men som nu betyder noget helt andet, idet Landbrugsministeren jo nu i Overensstemmelse baade med Landsting og Folketing har udsendt Husmandskreditforeningen. Medens denne tidligere skulde yde Halvdelen af Løddernes Værdi, skal Staten nu træde til med de $\frac{1}{4}$, men Følgen deraf vil blive, at de 1,300,000 Kr., som efter det oprindelige Regeringsforslag strakte til til ca. 1000 Huslodder om Aaret, nu kun vil slaa til til ca. 400, altsaa der vil efter Landbrugsministerens Forslag i Løbet af de 5 Aar kun blive oprettet ca. 2000 Huslodder eller ca. 2 pr. Kommune. Da jeg og de andre Forslagsstillere til det Forslag, som nu foreligger for det høje Ting, saa paa dette Forslag fra den højtærede Landbrugsministers Side, sagde vi til hverandre: Nu kommer der intet ud af denne Sag i Vinter, det er en Umulighed, thi den højtærede Landbrugsministers Forslag slaar Bom for enhver Løsning af dette Spørgsmaal, umuliggør, at der overhovedet kan komme

noget Resultat. Landbrugsministerens Stilling har været svag over for Landstinget, vaklende over for Folketinget, overfladisk og ligegyldig over for hele denne Sags Gennemførelse, og naar der nu oven i Købet forelægges et Forslag af den Art, at Landbrugsministeren fuldstændig glemmer, at han har skudt Husmandskreditforeningen ud, da er det Lovforslag, som den højtærede Landbrugsminister har fremsat i dette Efteraar, det ringeste og tarvligste, som endnu er fremkommet om denne Sag i de 8—10 Aar, den har været debatteret her i Landet. Naar dette er Stillingen, skulde den højtærede Landbrugsminister ikke beskyldes os Forslagsstillere, som staa paa den Side, hvor jeg staa, for, at vi ville lægge Hindringer i Vejen for denne Lov. Nej, da vi saa, at Stillingen var en saadan fra den høje Regerings Side, tænkte vi: Nu ser det ud til, at Sagen skal strande og strande paa ganske det samme Punkt som i Fjor, nemlig paa Spørgsmaalet om, hvor meget den enkelte Landarbejder skal give i Tilskud. Vi syntes, at det var Synd, at den skulde strande, vi saa, at Sagen var kommen ind i en cul de sac, hvorfra der ingen Udvej aabnede sig, vi saa, at den var sat paa Grund paa dette Spørgsmaal om Landarbejdernes eget Tilskud, et Spørgsmaal, som jo hænger sammen med Ejendomsformen, det store Spørgsmaal: Brug eller Ejendom. Samtidig saa vi, at der fra Venstre, ja, endog fra moderat Side, fremkom Udtalelser i Provinspressen, der gik ud paa, at der dog maaske kunde aabnes en Udvej til en Løsning, naar vi toge Sagen op paa en noget anden Basis. Jeg skal nævne, at en af Venstres anseteste Ordførere paa dette Omraade, Redaktør Vilhelm Lassen i Aalborg, har udtalt, at da Sagen strandede i Fjor, strandede den netop paa det Punkt, hvorpaa han havde forudsagt, at den vilde strande, og tilføjede han, man skulde have fulgt hans bekendte Forlag af 1894 om offentligt Fæste, da havde der været nogen Mulighed for Sagens Gennemførelse. Jeg skal dernæst nævne, at et Blad som „Sorø Amtstidende“, der tilhører de moderate, har optrykt Vilhelm Lassens Artikler. (*Busk*: Det tilhører ikke mere de moderate). Maaske ikke just i den seneste Tid. Det kan have forskellige Aarsager, men det er dog et Blad, som ser meget moderat, meget maadeholdent paa de sociale Spørgsmaal, og det har som sagt optrykt Redaktør Lassens Artikler. Man har altsaa fra forskellige Sider uden for vort Partiment, at der maaske kunde vise sig en